

Мрежа на граѓански организации за отворено владино партнерство

Принципи и структура на мрежата

Вовед - што е отворено владино партнерство?

Отвореното владино партнерство (во понатамошниот текст ОВП) претставува доброволна меѓународна иницијатива која цели кон обезбедување конкретни заложби од страна на владите кон нивните граѓани, за да промовираат транспарентност, да го поттикнат граѓанското учество, борбата против корупцијата и искористувањето на новите технологии со цел да се зајакне доброто владеење/управување.

ОВП е иницирано од страна на 8 земји и 8 меѓународни организации, во 2011 година, како заедничко партнерство за унапредување на транспарентноста, отчетноста и партиципативноста властите. Денес во иницијативата учествуваат 79 земји членки и голем број граѓански организации.

За да станат дел од иницијативата за ОВП земјите кандидати треба да ја поддржат Декларацијата за Отворена власт, да подготвуваат двегодишни национални акциски планови развиени со јавни консултации, редовно да известуваат за прогресот, да работат со граѓанското општество за постигнување на договорените заложби и да се обврзат на независни извештаи за нивниот напредок преку механизмот за независно известување. Подготвувањето на Акцискиот план за ОВП треба да биде инклузивно, што значи дека свој придонес во процесот треба да дадат различни засегнати страни, вклучително и државната администрација, граѓанското општество, локалните власти, бизнис секторот и академската заедница.

Граѓанскиот сектор акумулира огромна креативна енергија која треба да се користи п(р)оактивно во јавниот сектор преку подобрување и негување на културата на вклученост и почитување на правата на сите граѓани во процесот на креирање политики и носење одлуки, закони и пристап до информации.

Клучна вредност на која се темели ОВП како иницијатива е градењето партнерство меѓу државните институции и граѓаните (граѓанскиот и бизнис секторот) низ креирање и спроведување мерки кои ќе значат унапредување на транспарентноста, отчетноста и партиципативноста на јавните институции кон граѓаните.

Република Северна Македонија е членка на иницијативата од 2011 година и има усвоени четири национални акциски планови (во 2012, 2014, 2016 и 2018 година). Координатор на владините активности за ОВП е Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА). Акциските планови се подготвувани во консултации со граѓанските организации. МИОА доставува и објавува на својата интернет страница <http://www.mioa.gov.mk/?q=mk/documents/open-government-partnership> повици за консултации, нацрт и финални верзии на националните акциските планови (НАП) и извештаи за напредокот во нивното спроведување, како и извештаите и наодите на Независниот механизам за известување. По усвојувањето на тековниот, четврти НАП 2018-2020, формирани се седум (7) работни групи за имплементација на приоритетите со претставници од ГО, институции, меѓународни организации и академијата.

Зошто мрежа на граѓански организации и која ќе биде нејзината улога?

Мрежата на граѓански организации за отворено владино партнерство се формира во пресрет на подготовката на новиот (петти) национален акциски план, со цел за поорганизирано делување и влијание на граѓанските организации на неговото креирање, како и поттикнување и мониторинг на имплементацијата на постојниот и идните акциски планови.

Улогата на мрежата е да го мобилизира и координира застапувањето на граѓанското општество за прашањата на ОВП.

Мрежата претставува организиран облик на делување по прашањето на ОВП во граѓанскиот сектор, т.е.

- мрежа на активни граѓански организации кои посветено ќе ги поттикнуваат властите и другите институции да работат подобро преку зголемена транспарентност, учество и отчетност
- организирана граѓанска иницијатива која ќе го предводи, мониторира и промовира процесот, но во исто време ќе оди над редовните активности на владата и ќе врши иновативен притисок.

По својата форма е неформална мрежа, со јасна организациска структура и координација.

Цели на мрежата

Основна цел на мрежата е да го координира и зајакне гласот на граѓанските организации кои се залагаат за партиципативност, отвореност и отчетност на властите.

Мрежата ќе се залага за иницирање, поттикнување, поддршка, спроведување и мониторинг на процесот на ОВП и за притисок врз властите и другите институции за зголемување на нивната транспарентност, отчетност и отвореност за учество (партиципативност).

Мрежата ќе се залага за воспоставување нова структура за координација на процесот на ОВП во Северна Македонија соодветно на меѓународното искуство, со цел подобрување на комуникацијата на сите вклучени страни и зајакнување на мониторингот и евалуацијата на активностите. Мрежата ќе учествува и придонесе за воспоставување на нова структура за координација и мониторинг на развојот и спроведувањето на НАП.

Новата структура треба да ја надгради постојната практика и ресурси ангажирани за ОВП. Мрежата треба да ја поттикне и зголеми посветеноста на учесниците за развој на НАП преку процес кој ги вклучува сите засегнати страни, со активна вклученост на граѓаните и граѓанското општество.

Активности

Мрежата ќе учествува во подготовката на новиот акциски план, како и во креирањето на моделот, формирањето и работата на формално тело за координација и мониторинг согласно насоките и стандардите на ОВП (т.н. Форум на повеќе засегнати страни, Управен комитет или Совет за ОВП), т.е. организиран и востановен модел за координација и вклученост на граѓанското општество, институциите и другите засегнати страни во процесот на развој и имплементација на ОВП.

Мрежата ќе придонесе да се создаде структура за консултација и координација во граѓанското општество и помеѓу владата, граѓанските организации, граѓаните и другите заинтересирани страни за дизајнирање, спроведување, поддршка, промоција и мониторинг на приоритетите и иницијативите на ОВП.

Мрежата ќе овозможи размена на идеи, знаења и искуства на граѓанските организации за градење на пофункционални јавни институции.

Со своето делување и развој, мрежата ќе им овозможи на членките меѓусебно поврзување и надградување на поединечните иницијативи за отворени власти (како на локално, така и на национално ниво), како и креирање на нови проекти преку мрежата како платформа.

Вредности

Основните вредности на ОВП и на мрежата се содржани во *Декларацијата за отворено владино партнерство*.

Членките на мрежата поединечно и мрежата како целина ги споделуваат основните вредности на отвореното владино партнерство:

- партиципативност
- отвореност и
- отчетност

Мрежата треба да го одржи духот на граѓанското општество и да овозможи простор за отворена граѓанска иницијатива.

Мрежата и нејзините членки не применуваат и не поддржуваат активности кои промовираат и поттикнуваат говор на омраза, дискриминација од секаков вид и корупција.

Структурата и постоењето на мрежата не треба да зависат од политичките, владините и институционалните промени.

Во однос на релацијата со властите мрежата ќе има комбиниран пристап: соработка со властите при креирање и развој на НАП; а барање од властите и јавните институции да бидат транспарентни и отчетни и да овозможат учество на граѓаните во креирањето на политиките и одлучувањето.

Членки на мрежата

- Мрежата е отворена за учество на граѓански организации кои делуваат во различни области, а се залагаат за граѓанско учество во креирање на јавните политики, транспарентност и отчетност на властите.
- Членките на мрежата треба да ги почитуваат и спроведуваат истите принципи и правила кои ги очекуваат од властите и институциите: транспарентност, отчетност, учество, родова еднаквост, вклученост на маргинализираните групи и сл.
- Членките на мрежата ќе учествуваат на состаноци на ОВП, ќе бидат на мејлинг листата на ОВП, ќе придонесуваат за работата на ОВП, ќе номинираат членки за ОВП Советот.

Структура

Процесот на формирање на мрежата го предводи Иницијативен одбор од 10 граѓански организации. Иницијативниот одбор е привремено тело кое ќе постои до официјалниот избор и воспоставување на органите на мрежата.

Членови на Иницијативниот одбор:

- Здружение за еманципација, солидарност и еднаквост на жените (ECE), Скопје, Дарко Антиќ, координатор на програмата за мониторинг и анализа на буџети

- Здружение за промоција и развој на инклузивно општество ИНКЛУЗИВА, Благица Димитровска, претседател
- Центар за управување со промени (ЦУП), Мартин Тодевски, проектен менаџер
- Асоцијација за истражување, комуникации и развој „Паблик“, Климентина Илијевски, извршна директорка
- Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС), Снежана Камиловска Трповска, проектен координатор
- Здружение на граѓани Центар за граѓански комуникации ЦГК Скопје, Герман Филков, претседател на здружението
- Фондација Отворено општество – Македонија, Сунчица Костовска-Петровска, консултант за граѓанско општество
- Реактор – Истражување во акција, Блажен Малески, истражувач
- Здружение на граѓани Љубезност, Тони Станковски, претседател
- Фондација Метаморфозис, Бардил Јашари, извршен директор

По воспоставувањето на мрежата ќе биде дефинирана нејзината структура. Мрежата ќе има свој Управувачки комитет и координатор, со дефиниран мандат, улога и начин на одлучување.

Ќе има можност за промена и ротација во структурата за новите членови да бидат во линија со новите приоритети и заложби во акцискиот план.

Управувачки комитет:

Координатор: